

Милча Мадих

БИБЛИОГРАФИЈА ИСТОРИОГРАФСКИХ ИЗДАЊА О ВАЉЕВСКОМ КРАЈУ

У складу са већ успостављеном праксом успостављеном од броја 31/97, представљамо са објављивањем библиографије историографских издања о прошлости Ваљевског краја објављених од изласка из штампе претходног броја (август 2000) до закључења овог броја.

КОЛУБАРА – Велики народни календар за просту 2001, Ваљево, ИП „Колубара“, 2001, 280

Популарна публикација разноврсног садржаја са више прилога из прошлости Ваљевског краја.

Уводни блок тема је посвећен најзнаменитијем српском филозофу и професору Београдског универзитета *Браниславу Петронијевићу*, поводом 125 година од његовог рођења:

Васо Миличић, Ренесансна свестраност Бранислава Петронијевића; *Миодраг Појовић*, Творац оригиналног метафизичког система; *Љубисав Андрић*, Сечање Бранислава Петронијевића на завичај; *Стијанислав Вишавер*, Смрт Бране Петронијевића. Поред наведених прилога, објављени су:

Прва година двадесетог века – хронологија; Старе вести; *Борислав Вујић*, Рођени, пенчани, умрли 1901; Сан једне ноћи – сто година гимназијског театра; *Миленко Радовић*, О Цветковићу и Дудићу; *Снежана Радић*, Живи људи на платну – биоскопи у Ваљевском крају и њихов репертоар 1944–1946; *Бодољуб Лома*, Снимање филма „Излет у Ваљево и околину“; *Александар Лома*, „Тромирје, некадашњи манастир у

Горњем Лајковцу“ – трагом предања; За споменик кнезу Михаилу Обреновићу – помоћ народа Среза колубарског; *Љубомир Тешић*, Путнице, стани – „Читајући“ крајпуташе у селу Крчмар подно Маљен планине; *Лиза Чурчић*, Српска 1826. година – о Љубомиру Ненадовићу и његовим савременицима; *Велибор Берко Савић*, Непознати портрет Љубомира Ненадовића; *Ђорђе Перих*, Песник и борец Драгутин Б. Илић; *Стијанислав Војиновић*, Претплатници из Ваљева и околине на књиге, новине и часописе (VI) од 1861 до 1864; *Иван Радовић*, Прилог Летопису цркве у Докмиру; *Паја Ј. Појовић*, Надгробни споменик код цркве Докмирске; *Драган Стијанић*, Часна трпеза цркве у Докмиру; *Мићал Милованић*, Летопис Убске цркве; *Марко Павловић*, Страдање свештенослужитеља у Другом светском рату; *Миленија* и *Дарко Марушић*, Црква за ваљевско побрђе – моделски пројекат; *Миодраг Радојчић*, Руске избеглице у Ваљеву и околини; *Мирко С. Бојанић*, Имовина Антонија Анта Јовановића; *Драгић Тодоровић*, Први премер Ваљева 1926. године; *Зоран Тријковић*, Фудбал у Ваљеву – од 1909 до 1941. године.

Филип Гаврић: ГЛАГОЉИЦА СЛОВЕНСКА, Прометеј, Нови Сад и Историјски архив Ваљево, Београд 2000, 336

Животно дело аутора посвећено глагољци, најстаријем писму код Словена. Књига је настала као резултат вишегодишњих проучавања релевантних извора. Избором прикладних текстова, аутор је дао

занимљив приказ генезе, развоја и употребе глагољице код Словена.

Драгослав Михаиловић: ГРАЂАНСКА И ЊЕНИ ЂАЦИ, Удружење Ваљеваца у Београду, Мионица 2000, 174

Монографија о школи која је у току и после Другог светског рата у Мионици оставила видљиве трагове у образовању младих. Иако је деловала свега једну деценију као међуступањ између четвороразредне основне и средње школе, значајно је допринела просвећивању и стручном оспособљавању младих у складу са потребама времена и прилика.

Живорал Јевтић: ОСНОВНА ШКОЛА „МИЛОВАН ГЛИШИЋ”, ВАЉЕВО, издавач Основна школа „Милован Глишић”, Ваљево, 2000, 320

Монографија о једној од градских основних школа, настала као плод вишегодишњих напора и истраживања архивске грађе и школске документације. Аутор је документовано приказао развојни пут школе из чијих клупа је изашло четрдесет генерација младих људи од којих је највећи број активно укључен у друштвени живот ове средине или шире друштвене заједнице, остављајући значајне трагове своје делатности.

ВАЉЕВСКА ПИВАРА 1860–2000, приређивачи Милорад Митрашиновић и Здравко Ранковић, издавач Друштвено предузеће за производњу пива и безалкохолних пића „Пивара” Ваљево, Ваљево, 2000, 256

Монографија о најстаријем индустријском предузећу у Ваљеву, заснована на сачуваној архивској грађи, упућује читаоца у развојни пут и карактеристичне фазе у развоју фирме у пословном, технолошком, кадровском и сваком другом погледу.

Милалдин Ж. Веспић: ГРАДАЦ И ЊЕГОВО СТАНОВНИШТВО, Ваљево 2000, 422

Хроника села Градац, сада градске месне заједнице, настала као резултат истраживања релевантних извора о насељу и његовом становништву. Аутор је ову хронику посветио свом завичају. Као демограф и антропогеограф свестрано обрађује све значајне аспекте насеља и становништва.

Група аутора **БИОГРАФСКИ ЛЕКSIKОН ВАЉЕВСКОГ КРАЈА**, књига 2, свеска 8 (од Ј до К), свеска 9 (од К до Л), свеска 10 (од Л до М), и допунска свеска (од Ђ до М), стр. 145–405, уредник Здравко Ранковић, ИП „Колубара”, Ваљево 2000/2001

Објављивањем наведених свезака завршена је друга књига Лексикона која је промовисана у оквиру програма културно-забавне манифестације „Тешњарске печери” у августу ове године. Пројекат Биографског лексикона проглашен је издавачким подухватом деценије у Ваљеву. Објављене кратке биографије значајних личности из прошлости Ваљевског краја са подацима о њиховој улози и доприносу у одређеним областима друштвеног живота су незаобилазна литература у будућем проучавању прошлости Ваљевског краја.

СЕЛО САНКОВИЋ – ГОДИШЊАК, уредник Здравко Ранковић, број 3, Ваљево, Колубара, 2001, 60

Трећа свеска садржи више историографских прилога: Санковачке фамилије, Судске и друге теранције, Различитости, Јакша са Јакшенца, Јовица Милутиновић, кнез, Спреман за поздрав, Старе вести.

Велибор Берко Савић: СИНОВИ ВОЈВОДЕ МИШИЋА, Ваљево, 2001, 335

Документовано обрађене библиографије аутентично сведоче о синовима војводе Мишића, њиховим животним путевима и судбинама у драматичном раздобљу новије српске историје. Овим делом аутор на уверљив начин заокружује историографску обраду упорно и стрпљиво прикупљене архивске грађе о породици Мишић осветљавајући њену улогу у стварању новије српске историје.

Владимир Кривошејев: ВОЈВОДА ЈАКОВ НЕНАДОВИЋ – скица за биографију, Ваљево 2001. стр. 116, Министарство унутрашњих послова Србије, Секретаријат унутрашњих послова Ваљево

Књига о војводи Јакову Ненадовићу издата поводом сто деведесет година од његовог постављења за попечитеља унутрашњих дела, првог у устаничкој Србији, документовано и критички скицира био-

графију једне од најзначајнијих личности тога доба и актера стварања устаничке државе.

Мирко С. Бојанић: ОДЛЕЋУ СВАКОГ ЛЕТА или Њихове живе речи, Основна школа „Миша Дудић”, Ваљево 2001, 165

Монографија поводом педесет година Осмолетке „Миша Дудић” у Ваљеву (1951–2001) са прикладним уводником, кратким историјатом школе и списковима учитеља, наставника, стручног и помоћног особља од оснивања школе до школске 2000/2001. Избор текстова из рада органа школе, изјаве наставника, бивших директора, прошлост и садашњост приказују у свој њиховој пуноћи.

ГЛАСНИК ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ВАЉЕВО, бр. 34, Ваљево, Историјски архив Ваљево, 2000, 260

Ова спеска годишњака као тему броја има електрификацију Ваљева – поводом стогодишњице од прве електрификације а остали чланци и прилози у разврстани у одговарајуће рубрике:

Мирко С. Бојанић, Архиви су храмови; *Александар Кале Сјасојетић*, Утицај електрифицираног Ваљева и Ужица на даљу примену електричне енергије у Србији после 1900. године; у рубрици чланци објављени су радови: *Ситица Мишић*, Хидрографија српских земаља на старим географским картама; *Недељко Радошављевић*, Шабачка епископија по попису из 1836; *Николова Сјанојловић*, Генерал Љубивоје Г. Перишић (1864–1921) – живот и професионални пут; *Милић Ј. Мишићевић*, Војна академија почетком 20 века; *Милан Тријковић*, Учешће ваљевских народних посланика на заседању српске Народне скупштине на Крфу (23. септембар – 4. новембар 1916. године); у рубрици Прилози: *Мирко С. Бојанић*, Војници умрли у ваљевским болницама 1876–1878; *Ситица Војиновић*, Три прилога о Љубомиру Ненадовићу; *Зоран Тријковић*, Крста Тачевић – учитељ гимнастике у Ваљевској гимназији 1911–1913. године; *Божича Младеновић*, Демографске прилике у Ваљевском округу; у рубрици Грађа: *Љубодраг Појковић*, Попис становништва Ваљевског округа у I светском рату; *Богољуб Андрић*, Кућевни дневник (приредио

Љубисав Андрић); у рубрици Критике и прикази, објављено: *Владимир Кривошејева*, Библиографија историографских издања о ваљевском крају; *Ситица Мишић*, М. Живојиновић: Историја Хиландара I. Од оснивања манастира 1198 до 1335. године; *Недељко Радошављевић*, Живота Марковић: Ужички крај у доба Карађорђа; *Жарко Јовановић*, Селимир Тимотић: Основна школа „Милован Глишић” у Ваљевској Каменици; *Милчи В. Мачић*, Љубодраг А. Поповић: Шематизам Кнежевине Србије 1839–1851; *Љиљана Марковић*, Краљица Наталија Обреновић: Моје успомене; *Љиљана Марковић*, Ч. Попов: О историји и историчарима; *Недељко Радошављевић*, Ђорђе Пилчевић: Академски сликар Михаило Миловановић, живот и дело; *Недељко Радошављевић*, Биографски лексикон ваљевског краја; и у рубрици Библиографије, објављено: *Љиљана Марковић*, Библиографија објављених историјских извора у Годишњини Николе Чупића (1877–1941); *Верљуб Бојчић*, *Светлана Ђукочић*, *Дејан В. Појковић*. Библиографија историографских прилога објављених у календарима „Колубара” и „Ваљевац” (1991–2000).

НАШИ ПРЕЦИ – општина Уб и њено становништво од 1834. године, књига I, приредили: Витомир Вулетић, Љубодраг Поповић, Милорад Радојичић и Бранко Рајчић, АД „Тамнавац”, Уб, 2001, стр. 353

Монографија о становништву Ваљевске Тамнаве приређена на основу података из Пописа 1834, 1839, 1841 и 1844. године и литературе. Поред прегледаних спискова пореских и харачких глава по насељима, у другом делу књиге дат је преглед знаменитих Тамнаваца у XIX веку са основним биографским подацима.

ВАЉЕВСКИ АЛМАНАХ, свеска 3, Београд, Удружење Ваљеваца у Београду, 2001, 424

У трећој свесци Алманаха објављено је више историографских прилога са тематиком из прошлости Ваљевског краја. *Зоран Јовановић*, Домаћинства, породице и пољопривредна газдинства у ваљевском крају последњих деценија XX века; *Драгана Милошављевић*, Од Вистада до Холдинг корпорације Крушик а.д.; *Живота Драгојловић*,

Организација и развој телекомуникација ваљевског краја. *Добривоје Станојевић*, Дринска дивизија (1883–2001). *Љубисав Гавриловић*, Први споменик српској војсци на острву Крфу. *Жарко Јовановић*, Немци у Ваљеву 1941. *Велибор Берко Савић*, Из зави-чајне историје. *Светозар Мишић*, Манастир Ваведене у Славковици. *Нинослава Цвејић*, Ваљевци – министри у српској влади. *Томислав Р. Ђурић*, Прилози за историју запошљавања у ваљевском крају до 1946. го-

дине. *Милушин Јовановић Ђока*, Из прошлости Уба – кафана Стари хан. *Драгубиш Орловић*, Виноград господњи. *Милорад Радојчић*, Света Гођевац – познати српски интелектуалац. *Момчило Исид*, Писменост у ваљевском крају до 1940. године. *Драган Михаиловић*, Школа за памћење и једна опомена. *Радоивоје Раши Максим*, Четири деценије Дома културе у Ваљеву. *Никола Болзић*, Народна веровања о астрономским појавама у ваљевском крају.